

ΛΟΓΙΚΗ-ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ

Περιεχόμενο:

Λαμβάνοντας υπόψη τη ρευστότητα που χαρακτηρίζει τον όρο «Φιλοσοφία» και συνεπώς την αδυναμία οριστικής απάντησης στο ερώτημα «Τι είναι η Φιλοσοφία», το παρόν Αναλυτικό Πρόγραμμα κινείται ακριβώς στους δρόμους που ορίζει η φιλοσοφική σκέψη: δηλαδή σε μία διαφορετική σύλληψη και θεώρηση της πραγματικότητας, που οδηγεί σε μία διαφορετική στάση ζωής, και στην καλλιέργεια δεξιοτήτων του «κρίνειν» και του «σιέπτεσθαι», όπως διαμορφώθηκαν από την αρχαία ελληνική-φιλοσοφική σκέψη – κατά τη γένεση δηλαδή της Φιλοσοφίας – μέχρι και τη σύγχρονη δυτική φιλοσοφία. Αν και τα θέματα αυτά εξετάζονται στη διαχρονική τους διάσταση, ακολουθώντας δηλαδή τους σημαντικότερους σταθμούς του ανθρώπινου στοχασμού από την αρχαία ελληνική Φιλοσοφία μέχρι και τον σύγχρονο δυτικό στοχασμό, το μάθημα δεν είναι ιστορικής φύσης, αλλά αποσκοπεί, κατά κύριο λόγο, στην ανάπτυξη και καλλιέργεια εκείνων των δεξιοτήτων που θεωρούνται αναγκαίες στην αναζήτηση του ορθού λόγου.

(α) Στο **Αναλυτικό Πρόγραμμα Λογικής-Φιλοσοφίας της Β' Λυκείου**, το ενδιαφέρον επικεντρώνεται στις παραμέτρους που θα καταστήσουν τους αυριανούς ανθρώπους, πολίτες και επιστήμονες, ικανούς να απορροούν και να σκέφτονται αντιλαμβανόμενοι/νες τη διαρκή εξέλιξη της γνώσης.

Στο τμήμα που αφορά στη Φιλοσοφία εξετάζονται ζητήματα όπως «το φιλοσοφικό ερώτημα», «η φιλοσοφική σκέψη», «το φιλοσοφικό επιχείρημα», «ο άνθρωπος και ο κόσμος», «η Φιλοσοφία και η επιστήμη», η «Φιλοσοφία και η κοινωνία», «η Φιλοσοφία και η ιστορία», «η Φιλοσοφία και η τεχνολογία», «η γλώσσα, η σκέψη και η πραγματικότητα», «η σκέψη πάνω στη σκέψη», «η λέξη και το νόημα», «η δομή της γλώσσας και η δομή της σκέψης», «η αλήθεια και η αληθοφάνεια» κ.ά.

Στο τμήμα που αφορά στη Λογική εξετάζονται ζητήματα όπως «η λογική των επιχειρημάτων», «η εγκυρότητα των επιχειρημάτων», «η απόδειξη», «η αληθοτιμή της πρότασης», «οι σύνδεσμοι και οι πίνακες αληθοτιμών», «η συμβολική γλώσσα και οι προτασιακές μεταβλητές», «ο προτασιακός τύπος», «η ταυτολογία και η αντίφαση» κ.ά.

Η καλλιέργεια της κριτικής σκέψης των μαθητών/τριών της Β' Λυκείου επιχειρείται μέσω της ελευθερίας, αλλά και των ορίων που προβάλλει η πολυφωνία των φιλοσοφικών θεωριών αλλά και οι επιμέρους φιλοσοφικοί κλάδοι της Οντολογίας-Γνωσιολογίας, της Μεταφυσικής, της Λογικής και της Φιλοσοφίας της Επιστήμης. Συγκεκριμένα, η εξέταση των επιμέρους ιδεών και εννοιών ακολουθεί τον δρόμο της πνευματικής ελευθερίας που διανοίγεται με την πολυπρισματική θεώρησή τους στην πορεία του χρόνου, δηλαδή από την προσωκρατική μέχρι και τη σύγχρονη δυτική φιλοσοφία, αλλά οφείλει να επιστρέψει στο ιστορικό παρόν και μέλλον των μαθητών/τριών δίνοντας λύσεις σε σημαντικά ερωτήματα που τους/τις απασχολούν και οδηγώντας τους/τις στο μέγιστο δυνατό βαθμό αυτογνωσίας, αυτοσυνειδησίας και αυτοκαθορισμού μέσα στο ιστορικό και κοινωνικό γίνεσθαι.

(β) Το **Αναλυτικό Πρόγραμμα Λογικής-Φιλοσοφίας της Γ' Λυκείου** αποτελεί συνέχεια του αντίστοιχου Αναλυτικού Προγράμματος της Β' Λυκείου. Το ενδιαφέρον επικεντρώνεται, και πάλι, στις παραμέτρους που θα καταστήσουν τους αυριανούς ανθρώπους, πολίτες και επιστήμονες, ικανούς να απορροούν και να σκέφτονται αντιλαμβανόμενοι/νες τη διαρκή εξέλιξη της γνώσης.

Στο τμήμα που αφορά στη Φιλοσοφία εξετάζονται ζητήματα όπως «ο νους», «το σώμα», «η πράξη», «η τεχνητή νοημοσύνη», «οι αξίες, ο ηθικός άνθρωπος και οι νόμοι», «τα κριτήρια και οι δυνατότητες ηθικής σκέψης και ηθικής πράξης», «το δίκαιο, η κοινωνία και η πολιτεία», «ο οικουμενικός άνθρωπος», «η δημοκρατία», «η Αισθητική», «η τέχνη», «το

Ωραίο», «ο πολιτισμός», «το περιβάλλον» κ.ά. που εμπίπτουν, κυρίως, στο πεδίο της Μεταφυσικής, της Ηθικής και της Αισθητικής.

Στο τμήμα που αφορά στη Λογική επαναφέρονται (χωρίς εμβάθυνση) ζητήματα που οι μαθητές/τριες έχουν διδαχτεί στη Β' Λυκείου. Τα ζητήματα αυτά αφορούν στην Προτασιακή Λογική και κυρίως στα όσα σχετίζονται με το «Επιχείρημα» - την εγκυρότητα και την ορθότητά του - και τα οποία οι μαθητές συναρμολογούν με τα αντίστοιχα θέματα που εξετάζουν στις θεματικές ενότητες της Φιλοσοφίας. Συνεπώς, στη Γ' Λυκείου το βάρος πέφτει κυρίως σε θέματα Φιλοσοφίας που εμπίπτουν στους κλάδους της Μεταφυσικής, της Ηθικής και της Αισθητικής.

Η καλλιέργεια της κριτικής σκέψης των μαθητών/τριών της Γ' Λυκείου επιχειρείται, και πάλι, μέσω της ελευθερίας, αλλά και των ορίων που προβάλλει η πολυφωνία των φιλοσοφικών θεωριών αλλά και οι επιμέρους φιλοσοφικοί κλάδοι. Συγκεκριμένα, η εξέταση των επιμέρους ιδεών και εννοιών ακολουθεί τον δρόμο της πνευματικής ελευθερίας που διανοίγεται με την πολυπρισματική θεώρησή τους στην πορεία του χρόνου, δηλαδή από την προσωκρατική μέχρι και τη σύγχρονη δυτική φιλοσοφία, αλλά οφείλει να επιστρέψει στο ιστορικό παρόν και μέλλον των μαθητών/τριών δίνοντας λύσεις σε σημαντικά ερωτήματα που τους/τις απασχολούν και οδηγώντας τους/τις στο μέγιστο δυνατό βαθμό αυτογνωσίας, αυτοσυνειδησίας και αυτοκαθορισμού μέσα στο ιστορικό και κοινωνικό γίγνεσθαι.